

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 9C/122/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114206171
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Jánošová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2016:6114206171.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica sudkyňou JUDr. Jarmilou Jánošovou v právnej veci navrhovateľa Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, práv. zast. Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátska kancelária, Mlynské Nivy 49, Bratislava, IČO: 36 856 584, proti odporcom 1/ N.. Y.B. G., B.. XX. XX. XXXX, X. Z. B. XX, U. Ľ., 2/ O. G., B.. XX. XX. XXXX, X. Z. B. XX, U. Ľ., o zaplatenie 1 037,64 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd konanie ohľadom sumy 220,-- Eur **z a s t a v u j e .**

V prevyšujúcej časti súd návrh navrhovateľa **z a m i e t a .**

Súd odporcom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa svojím návrhom došlým tunajšiemu súdu dňa 17. 03. 2014 domáhal od odporcov 1/ a 2/ zaplatenia sumy 1 037,64 Eur s príslušenstvom ako plnenia zo zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 14. 12. 2006 pod číslom XXXXXXXXXXXX.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXXXX, korešpondenciou účastníkov, všeobecnými obchodnými podmienkami, výpisom z účtu, písomnými vyjadreniami účastníkov a zistil tento skutkový stav:

Podľa tvrdenia navrhovateľa tento s odporcami 1/ a 2/ uzatvoril dňa 14. 12. 2006 zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej im poskytol splátkový úver vo výške 250 000,-- Sk (v prepočte 8 298,48 Eur). S prihliadnutím na ustanovenie § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka sa dohodli, že súčasťou zmluvy o úvere budú aj všeobecné obchodné podmienky a sadzobník navrhovateľa. Odporcovia sa zaviazali splácať úver v pravidelných mesačných splátkach vždy k 20. dňu v mesiaci vo výške 183,89 Eur. Prvá splátka bola splatná 20. 01. 2007 a konečná splatnosť úveru bola dohodnutá ku dňu 20. 11. 2011.

Žalovaná suma predstavoval dlh odporcov ku dňu 05. 03. 2014 a pozostávala zo sumy 1 016,29 Eur z titulu neuhradenej istiny a 21,35 Eur z titulu úrokov z omeškania k tomuto dátumu. Takto špecifikovaná istina predstavovala v zmysle zmluvy o úvere (článku V. bod 5.2 obchodných podmienok) čerpanú výšku peňažných prostriedkov, plus splatné úroky pripísané k čerpanej výške, ako aj splatné poplatky. Úrok bol dojednaný vo výške 10,80 % ročne, pričom úroková sadzba bola dojednaná ako premenlivá. V období od 15. 12. 2006 do 20. 01. 2014 bola vo výške 10,55 % ročne. Úroky sa stávali súčasťou istiny až do splatnosti pohľadávky, t. j. do 31. 10. 2011. Výška poplatku za správu úveru bola dojednaná 1,99 Eur mesačne a menila sa na základ zmeny sadzobníka. Od 01. 10. 2010 predstavoval sumu 2,99 Eur mesačne. Keďže odporcovia od zmluvy v dôsledku zmeny sadzobníka neodstúpili, v zmysle bodu 16.

bod 1.3 všeobecných podmienok sa malo za to, že s takouto zmenou súhlasili. Čo sa týka správnosti výpočtu dlžnej sumy, poukázal navrhovateľ na pripojený výpis z účtu odporcov.

Pred začatím pojednávania vo veci samej v dôsledku čiastočnej úhrady dlhu odporcami vzal návrh ohľadom sumy 220,-- Eur späť a súd podľa § 96 OSP v tejto časti konanie zastavil uznesením zo dňa 23. 04. 2015.

Následne došlo k ďalšiemu späťvzatiu návrhu na pojednávani ohľadom sumy 220,-- Eur (úhrady za obdobie od 19. 01. 2015 do 15. 03. 2016).

Súd aj v tejto časti v zmysle § 96 OSP konanie zastavil.

Predmetom sporu zostala suma 597,64 Eur.

V písomnom vyjadrení zo dňa 26. 01. 2015 navrhovateľ uviedol, že celkove uhradili odporcovia sumu 10 644,84 Eur, keď následne potvrdil úhradu 220,-- Eur ku dňu 15. 03. 2016. Spolu potom uhradili sumu 10 864,84 Eur. Špecifikáciu výpočtu žalovanej sumy uviedol v písomnom vyjadrení zo dňa 26. 01. 2015. Z tejto špecifikácie vyplýva, že požaduje dojednaný riadny úrok z dlžnej sumy aj po lehote splatnosti, rovnako aj úrok z omeškania.

Odporcovia 1/ a 2/ žiadali návrh zamietnuť. Potvrdili, že s navrhovateľom uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere z dôvodu, že potrebovali finančné prostriedky na vybavenie domácnosti. Po strate zamestnania odporcu v 1/ rade tento splácali nepravidelne. Poukázali na spotrebiteľský charakter zmluvy a na existenciu neprijateľných zmluvných podmienok v zmysle § 53 O. z. Tiež mali za to, že nárok navrhovateľa je premlčaný v zmysle § 101 a § 103 O. z. a že výška ich dlhu je nepreskúmateľná. Pred podaním návrhu na súd sa pokúšali od navrhovateľa získať výpis z účtu, ale bezvýsledne. Napriek tomu, že dlh splácali v rámci svojich možností v nižších splátkach, stále ich dlh vzrastal. V prípade, že by súd návrhu vyhovel, žiadali umožniť dlh splácať v mesačných splátkach po 20 Eur vzhľadom ku svojim osobným majetkovým pomerom.

Zástupkyňa navrhovateľa na pojednávani k námietke premlčania poukázala na rozhodnutie NS SR vydané pod sp. zn. 4Obo/54/2007, v zmysle ktorého, ak je v úverových zmluvách dohodnuté splácanie úveru v splátkach, nejedná sa o čiastkové plnenie podľa § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka ale o jedno plnenie, a preto za lehotu splatnosti je treba považovať splatnosť celého úveru vrátane úrokov dohodnutých v úverových zmluvách.

Z pripojenej zmluvy o úvere bolo zistené, že jej obsahom bolo poskytnutie splátkového úveru vo výške 8298,48 Eur s dojednanou premenlivou úrokovou sadzbou 10,80 % ročne v deň uzatvorenia úverovej zmluvy a dojednanými splátkami vo výške 165,97 Eur mesačne. Konečná splatnosť úveru mala nastať 20. 11. 2011. V bode II. bod 2. zmluvy bolo uvedené, že dlžníci vyhlasujú, že sa oboznámili so súčasťami úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, úverové podmienky, sadzobník a podmienky určené zverejnením. Súhlasia s nimi a zaväzujú sa ich dodržiavať.

V konaní nebolo sporné, že právny vzťah medzi účastníkmi je spotrebiteľského charakteru a to aj napriek tomu, že zmluva o úvere bola uzatvorená v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Navrhovateľ ako dodávateľ v danom prípade konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a odporcovia, ako fyzické osoby, nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Z uvedených dôvodov bolo potom potrebné na daný právny vzťah aplikovať ustanovenia špeciálneho právneho predpisu zákona 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a tiež podporne aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka v § 53 a nasledujúcich upravujúcich spotrebiteľské zmluvy.

Súd skúmal, či zmluva obsahuje všetky náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 citovaného zákona č. 258/2001 Z. z.

Súd zistil, že zmluva obsahovala všetky požadované náležitosti.

Ďalej sa súd zaoberal vznesenou námietkou premlčania.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že nenastala predčasná splatnosť úveru. Podľa tvrdenia navrhovateľa s odkazom na rozhodnutie NS SR 4Ob/54/2007 počiatok behu premlčacej doby mohol potom začať plynúť až odo dňa dojednanej splatnosti celého úveru (t. j. od 20. 11. 2011).

Citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vychádzalo z ustanovenia § 387 a nasledujúcich Obchodného zákonníka, pričom z obsahu tohto rozhodnutia vyplýva, že sa jednalo o spor vzniknutý z úverového vzťahu medzi peňažným ústavom a podnikateľom.

V danom prípade, keďže sa jedná o spotrebiteľský úver, pre otázku posúdenia plynutia premlčacej lehoty vychádzal súd zo znenia ustanovenia § 103 O. z. V tomto zákonom ustanovení je uvedené, že v prípade, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti.

Zo zmluvy o úvere vyplýva, že medzi účastníkmi došlo k uzatvoreniu dohody o plnení dlhu v splátkach. Dĺžka premlčacej doby u jednotlivých splátok je v danom prípade 3-ročná v zmysle ustanovenia § 101 O. z.

Návrh na tunajší súd došiel dňa 17. 03. 2014. Nepremičané splátky boli splátky splatné za obdobie po 17. 03. 2011.

Nárok na ich zaplatenie by zo strany navrhovateľa nebol premlčaný, ak by bol dôvodný.

Z vyjadrenia navrhovateľa nie je zrejmé, zaplatenia ktorých splátok v konaní sa domáhal. Pôvodne požadoval „istinu“ vo výške 1 016,29 Eur. Posledných 9 splátok splatných od 20. 03. 2011 do 20. 11. 2011 však malo predstavovať spolu 1 655,05 Eur.

Podľa tvrdenia navrhovateľa celkove odporcovia uhradili sumu 10 864,84 Eur. Navrhovateľ má nárok len na zaplatenie poskytnutej istiny 8 298,47 Eur a dojednaných úrokov do splatnosti úveru, t. j. do 20. 11. 2011. Navrhovateľ si však svoj nárok vyčíslil do 05. 03. 2014 (vrátane úrokov po splatnosti úveru). Pokiaľ by súd vychádzal z obsahu dojednania v zmluve o úvere a vynásobil by počet dojednaných splátok výškou splátky (59 x 5 540 Sk), suma 10 849,76 Eur (326 860,-- Sk) by mala predstavovať úver aj s dojednanými úrokmi do lehoty splatnosti, t. j. do 20. 11. 2011. Odporcovia však už uhradili viac (10 864,84 Eur).

Čo sa týka požadovaných úrokov z omeškania, navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno ohľadom svojich tvrdení, že tieto boli vypočítané správne (z dlžnej istiny, nie aj z úrokov po lehote splatnosti). Tiež nebolo súdu napriek vykonanému dokazovaniu zrejmé, ako dlho a s akými čiastkami mali byť odporcovia v omeškaní.

Navrhovateľ mal v konaní nielen povinnosť tvrdenia ale aj dôkaznú povinnosť. Pokiaľ svoje nároky odvodzoval od pripojených listinných dôkazov, konkrétne z výpisov z účtu, nebolo úlohou súdu prepočítavať správnosť výpočtov navrhovateľa, ktorý úroky z omeškania vypočítaval z tzv. „kapitalizovanej istiny.“

Odporcovia namietali existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré však vo svojich podaniach nešpecifikovali. Súd však z úradnej povinnosti skúmal v zmysle § 53 ods. 1 a nasledujúcich O. z., či zmluva neobsahovala také ustanovenia, ktoré by spôsobili značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, t. j. odporcov. Je nesporné, že zmluva ako aj všeobecné obchodné podmienky a sadzobník, na ktoré odkazovala s tým, že sa má jednať o súčasť zmluvy, nebola individuálne dojednaná, pričom odporcovia nemali možnosť ovplyvniť jej obsah. V § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka sú demonštratívne uvedené neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Dojednanie úrokovej sadzby ako premenlivej je v rozpore so znením § 4 ods. 5 zákona 258/2001 Z. z. účinného v čase dojednania zmluvy. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia od spotrebiteľa nebolo možné požadovať úroky alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Odkaz na všeobecné podmienky alebo sadzobník vo vzťahu k výške a existencii poplatkov a úrokov je tiež v rozpore s požiadavkou písomnej formy zmluvy o úvere v zmysle § 4 ods. 1 citovaného zákona.

V zmysle súdnej praxe je možné dojednanie o tom, že k istine sa pripočítavajú úroky ku dňu ich splatnosti, prípadne aj poplatky a následne takáto kapitalizovaná istina je opätovne úročená. Dojednané úroky však je možné požadovať len do splatnosti istiny (či už dojednanej alebo predčasnej splatnosti za podmienok splnených v zákone a dohode), ale len za predpokladu, že takáto dohoda je platná (viď rozhodnutie KS Banská Bystrica 15Co/92/2013, rozhodnutie KS BB 16Co/385/2015). V danom prípade sa jedná o spotrebiteľský vzťah, čo s poukazom na ustanovenie § 54 ods. 1 O. z. znamená, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa.

Dojednanie v článku V. bod 5.2 obchodných podmienok, na ktoré navrhovateľ odkazuje, predstavuje potom neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) O. z. (porovnaj tiež rozhodnutie KS Banská Bystrica v konaní 15Co/92/2013). Jedná sa vlastne o dojednanie smerujúce k umelému zvyšovaniu dlhu v prípade porušenia záväzku ako aj sankcií z dôvodu omeškania, čím je jednostranne znevýhodnený spotrebiteľ - odporca. Obchodný zákonník v ustanovení § 273 ods. 1 umožňuje, aby časť zmluvy bola určená aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky. Pokiaľ však pre jednotlivé typy zmlúv právny predpis umožňuje ich podstatnú náležitosť, je obchádzaním zákona riešiť navyšovanie úroku takýmto spôsobom vo všeobecných obchodných podmienkach. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv úmysel zákonodarcu tiež smeroval k tomu, aby spotrebiteľ pred vstupom do úverového vzťahu mal možnosť sa riadne oboznámiť s podmienkami poskytovaných úverov na trhu a vybrať z nich pre seba najvhodnejšiu alternatívu. Takéto dojednanie o kapitalizácii istiny obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach (spotrebiteľmi nepodpísanými) by bolo obchádzaním účelu zákona, a preto neplatné v zmysle ustanovenia § 39 O. z.

Samotné takéto dojednanie vo všeobecných obchodných podmienkach je podľa názoru súdu neplatné hlavne pre absenciu písomnej formy v zmysle § 4 ods. 1 zákona 258/2001 Z. z. v súvislosti so znením ustanovenia § 46 ods. 1 O. z.

Čo sa týka požiadavky platenia dojednaných úrokov popri úrokoch z omeškania, súd k tomuto uvádza, že úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 O. z. Nesplatením dojednaných úrokov z istiny sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie však do omeškania s plnením vlastného dlhu, t. j. istiny. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva veriteľ nemá a neumožňuje mu to ani úprava v Občianskom ani Obchodnom zákonníku (porovnaj napr. rozhodnutie KS BB 16Co/385/2015, 13Co/820/2015, uznesenie Ústavného súdu SR IV.ÚS 476/2012).

Čo sa týka nároku navrhovateľa na zaplatenie poplatku za poskytnutie úveru vo výške 165,97 Eur, dojednanie o jeho zaplatení súd považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Je zrejmé, že text zmluvy ako aj obchodných podmienok bol vopred pripravený navrhovateľom ako dodávateľom bez možnosti ovplyvniť zo strany odporcov ich obsah. Takéto dojednanie potom súd považoval za neplatné v zmysle § 53 O. z.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 OSP. Súd úspešným odporcom náhradu trov konania nepriznal, keďže túto nepožadovali.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení dvojmo na tunajší súd.

V odvolaní musí byť uvedené, kto ho robí, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu ho napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup okresného súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v dvoch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy,
- d) súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a - sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p., odvolateľ bez svojej viny nemohol predložiť alebo označiť dôkazy do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.